

Yttrande

2023-12-14

Ärende nr: 198

Yttrande angående – Förslag till Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024–2030

Yttrandet

Enligt SD handlar till exempel kriminalitet i Sverige inte enbart om utsatta områden eller fattigdom, utan snarare om ärftliga egenskaper och individspecifika riskfaktorer. Det finns hela forskningsfält som kretsar kring antagandet att fattigdom och utsatthet leder till brott - och att fattigdomsbekämpningen därmed är nyckeln till att bekämpa kriminalitet. Hur många studier av korrelationen mellan fattigdom och negativa utfall behöver vi? Vi vet redan att det finns samband.

Orsakar endast socioekonomiska faktorer kriminalitet, missbruk och psykiatrisk sjuklighet i Sverige? Vårt korta svar är: Nej. Det man ärver är vissa individuella drag och beteenden som ökar risken ett kriminellt beteende. Samma drag ökar risken för att hamna i fattigdom eller i ett sämre bostadsområde. Ärftligheten för att bo i ett utsatt bostadsområde i Sverige är ca 65 procent. Vi vet att det finns en mängd individegenskaper, alltifrån impulsivitet till kognitiva förmågor, personlighetstyper och inte minst kulturella faktorer, som är måttligt till starkt ärftliga och som korrelerar med såväl skolprestationer som arbetsmarknadsanknytning. Det förklarar i sin tur varför folk bosätter sig i olika bostadsområden. Just dessa egenskaper är också korrelerade med våldsbrottslighet och andra typer av problembeteenden.

Vi vill lyfta SVT:s Lyxfällan som ett exempel, där är problemen sällan brist på pengar, snarare god planering. Skulle dessa deltagare få en kvarts miljon i månaden utöver vad de redan har, skulle många göra slut på pengarna omedelbart. I vissa fall är det viktigt att ha mer resurser - men man måste planera sunt och veta vad man ska lägga dem på.

Om ett bostadsområde rustas upp, kommer skolprestationer och livskvalitet eventuellt öka (skolresultaten är förvisso fortfarande bekymmersamt låga i ett upprustat Gårdsten), men för att få ned brottsligheten spelar det ingen roll, av allt att döma. Vad har underlagen för policyförslagen varit de senaste trettio åren i kriminalitetsfrågan? Det har varit att vi måste förbättra bostadsområden, men vart har det lett oss någonstans? Det går att peka på att bostadsområden spelar roll och att vi ska förbättra dem av det skälet, men SD vill försöka gå in på vad som faktiskt påverkar de utfall vi är intresserade av.

De flesta skulle förmodligen helst slippa att flytta till nya bostadsområden som bricker i överhetens sociala ingenjörskonst. Framför allt skulle nog ingen gladeligen stödja ett förslag som tvingade människor att bosätta sig i exempelvis Bergsjön för att "jämna ut klyftorna". Ingen skulle vilja bli tvångsförflyttad till en sämre del av stan i någon sorts utjämningssyfte.

Under Obamas ledning i USA lades tre miljarder dollar på olika slags utbildningsinsatser. Det hade slutligen inga effekter på skolprestationer, inga effekter på hur många som klarade av high school, och inga effekter på hur många som hamnade på college. Det fanns en mycket god vilja med detta förslag, men det är en massa pengar som med facit i hand skulle kunna ha använts till annat. Ser vi på Göteborgs Stad och resursfördelningsmodellen i skolan lokalt är SD emot den modellen.

SD vill sänka skolornas fördelning baserat på socioekonomiska grunder med 1.181miljoner. Hälften av detta belopp, knappt 600 miljoner, samt de ytterligare 100 miljoner som vi vill satsa på skolorna används för att höja grundbeloppet som sedan fördelas lika till alla skolor. Resterande (knappt 600 miljoner) läggs i en kommuncentral pott reserverad för utbildningskostnader i stadens skolor. Denna pott kan skolor sedan äska medel ur, i de fall verksamheten kräver. Totalt får skolan således 100 miljoner i utökad budget utöver mångmiljonsatsningen på förbättrad skolmat.

Det här är den stora skiljelinjen mellan oss och övriga. Vi underblåser inte de låga förväntningarnas rasism, där man förutsätter att hudfärgen sätter ton för ambition. I 24 års tid har vi sett vad dessa låga förväntningar gjort med en stad och dess unga människor. Problemet är inte att det finns framgångsrika skolor och ambitiösa elever, utan att det finns dåliga skolor och elever som inte tillvaratar den gåva som en avgiftsfri skola med fria måltider innebär.

Problemen förklaras ofta med en växande segregation. Här måste politiker tänka om. Utgångspunkten ska vara att invandrade är handlingskraftiga, lika villiga och kapabla som vem som helst att ta ansvar. Det är i grunden en fråga om respekt, att fylla frasen "alla människors lika värde" med substans. Den långsiktiga lösningen blir att göra alla skolor attraktiva, att höja lägstanivån. Det görs genom krav på alla elever, oavsett bakgrund. Nolltolerans mot dåligt beteende och skadegörelse, krav på svenska språket och arbetsro. Sverigedemokraterna är inte emot att man spenderar pengar, tvärtom, men gör det på rätt saker.

Det är inte så att bara man verkligen kämpar kommer man att lyckas – men man kommer bara ha en högre sannolikhet att lyckas. Men man kan inte göra vad som helst heller, det finns gränser, och de gränserna skiljer sig åt beroende på vem man är, vilka kulturella värderingar man har fått med sig och vad man har för förutsättningar. Det handlar mycket och mycket om att ta tillbaka individens egenansvar i det göteborgska samhället.

Vi är däremot rörande överens med förvaltningen om att en stad med jämlika livsvillkor och en jämlik hälsa behöver väl anpassade miljöer och ytor för idrott där invånarna som en del av föreningslivet eller på andra sätt kan ha en tillgänglig och meningsfull fritid med fysisk aktivitet. En meningsfull fritid för unga med inslag av idrott är oerhört viktigt, vuxna förebilder är oerhört viktigt – framför allt när föräldrarollen brister. Som uttrycket säger: "Det krävs en hel by för att uppfostra ett barn."

Vi får dock inte missa inte föräldrars ansvar och närvaro i uppväxten. Våga ställa krav på föräldrarna! Föräldrars närvaro och engagemang i skolgång och i idrottssammanhang måste i större utsträckning utkrävas.